

Motion till riksdagen 2018/19:2331

av **Rebecka Le Moine (MP)**

Tydliggör Sveaskogs uppdrag

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tydliggöra Sveaskogs uppdrag och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveaskogs naturvårdsbedömningar bör offentliggöras och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att minst 20 procent av den produktiva skogsmarken i Sveaskogs innehav bör skyddas per skogsregion och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ägardirektiven för de statliga bolagen med samhällsuppdrag bör införa som norm att ha en fungerande internrevision och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sveaskog är ett statligt ägt bolag, folkets bolag. Därav borde Sveaskogs verksamhet också präglas av mångbruk och högre naturvårdsambitioner. Sveaskog har sedan köpet av Assi Domän 2001 haft som övergripande mål att ”förvalta företagets skogar på ett föredömligt sätt, från både produktions- och miljösynpunkt, för att trygga en långsiktig hållbar utveckling”. År 2004 fick Sveaskog ytterligare ett uppdrag när riksdagen beslutade att bolaget skulle utöka sin verksamhet inom naturturism, rekreation och upplevelser.

Sveaskog är Sveriges största skogsägare, men trots det har regeringen inte gett Sveaskog något ägardirektiv, eftersom Näringsdepartementet ansåg denna typ av direktiv oklart och otydligt och istället menar att ”riksdagsbeslut skall återspeglas i bolagsordningen”. Sveaskogs uppdrag som det beskrivs i propositioner, riksdagsbetänkanden och riksdagsskrivelser kräver tolkningar från bolaget. Sveaskog har tolkat det som ett uppdrag som är uppdelat i två huvuddelar: ett marknadsorienterat och ett samhällsorienterat uppdrag. Riksrevisionen menar att det inte finns någon tydlig prioritering mellan dessa (1).

Men ändå prioriterar Sveaskog produktion, och med ett ökat avkastningskrav kalavverkas allt mer skog i Sveaskogs regi. På grund av en förskjuten åldersfördelning där yngre och yngre skogar avverkas råder det idag på flera håll i landet brist på avverkningsmogen skog (2). Det har visat sig att Sveaskog nedklassar naturvärdefull skog, från NO, Naturvård orörd, till PG, Produktionsskog för avverkning. Detta går stick i stäv med de demokratiskt fattade miljömålen, där "Levande skogar" ingår, som snarare kräver att mer produktiv skogsmark skyddas snarast. I den årliga uppföljningen av miljömålen framgår det tydligt att målet "Levande skogar" inte kommer att nås, då det bland annat lider brist på arealer av gammal skog med kontinuitet (3). Förutom att den biologiska mångfalden blir lidande och naturtypen västlig taiga hotas, minskar också rekreativsvärdet kopplat till vildmarksintressen och turism. Det hotar också renskötseln, eftersom de lavrika skogarna huggs bort.

Det är först när skogen avverkningsplaneras som avverkningsplaneraren gör en uppskattning av naturvärden. Denna bedömning offentliggörs inte, inte ens efter förfrågan kan en se rapporter eller skriftliga bedömningar som förklarar hur ett tidigare naturvårdsklassat område plötsligt klassas som produktionsskog. Ideella miljörörelsen har gång på gång påvisat höga biologiska värden i de skogar som Sveaskog planerat för avverkning, och många av dessa skogar är idag borta. Några exempel från södra Norrbotten är Melakträskliden, Brännliden, lövbrännan vid Svartberget, Guorpaliden och Njoka. Sveaskog har i samtliga dessa fall vägrat redovisa sina naturvärdesinventeringar. Det finns många fler exempel. Eftersom miljö- och produktionsmål ska vara jämförbara är det nu en obalans, där Sveaskog har ekonomiska mål men tydliga uppdragsmål saknas. Riksrevisionen har i granskning av statligt ägda bolag betonat vikten av att det finns en fungerande internrevision, vilket Sveaskog valt att inte ha.

Därför föreslås:

- Att Sveaskog tar fram ett allmänt uppdrag som tydligare beskriver de allmännyttiga målen såsom att uppnå det nationella miljömålet "Levande skogar" och att detta prioriteras framför det marknadsorienterade målet.
- Att Sveaskogs naturvårdsbedömningar offentliggörs.
- Att minst 20 % av den produktiva skogsmarken i Sveaskogs innehav skyddas per skogsregion. Idag skyddar Sveaskog 12,5 % av skogsmarken. Denna nya satsning motsvarar ca 230 000 hektar och bör fördelas på storskaliga enheter såsom:
 - Att 20 nya ekoparker utses, som skyddas från avverkning i sin helhet från avverkning
 - Att 200 vitryggområden inrättas
 - Att landskapsförstärkningar utförs så att flera landskap uppnår 30 % naturvård av sin yta
 - Att biotopförstärkningar görs kring vattendrag och sjöar och i jordbrukslandskapets kantzoner
 - Att förstärkning av värdekärnor sker i en grön infrastruktur
- Att regeringen i ägardirektiven för de statliga bolagen med samhällsuppdrag inför som norm att en fungerande internrevision införs.

På detta sätt når också Sveaskog upp till tröskelvärden för känsliga arter samtidigt som det ökar chansen att nationella miljömål, globala mål och Aichimålen från Nagoya kan förverkligas på statens innehav.

Referenser:

- 1) Sveaskog AB och dess uppdrag, Riksrevisionen 2010, <https://www.riksrevisionen.se/rapporter/granskningsrapporter/2010/sveaskog-ab-och-dess-uppdrag.html>.
- 2) Skogliga konsekvensanalyser 2015 – SKA 15, Skogsstyrelsen och SLU, <https://www.skogsstyrelsen.se/globalassets/statistik/skogliga-konsekvensanalyser/skogliga-konsekvensanalyser-ska-rapport-10-2015.pdf>.
- 3) Årlig uppföljning av Sveriges nationella miljömål 2017, Naturvårdsverket, https://www.miljomal.se/Global/24_las_mer/rapporter/malansvariga_myndigheter/2017/au2017.pdf.

Rebecka Le Moine (MP)